

N:o 170.

Af Herr Samuel Johnson: Med förslag till ändring i 28 § Regeringsformen.

Härmed tillåter jag mig, under anhållan om dess grundlagsenliga behandling, väcka följande motion:

Det torde vara väl kunnigt, huruledes ej minst under senaste tider den s. k. extra ansökningsrätten, det vill säga rätten att med förbigående af den auktoritet, hvarunder tjensten närmast lyder, vända sig till Kongl. Maj:t direkte med ansökan om dess erhållande, ledt till åtskilliga resultat, hvarigenom grundlagens bud att förtjenst och skicklighet, men intet annat, böra utslutande tagas i betraktande vid tjenstetillsättningar, ej synes hafva blifvit helt och hållet efterföljdt. Att i grund bota detta onda torde ej vara möjligt, med mindre Kongl. Maj:ts rätt att tillsätta tjenester inskränktes till rätt att nämna någon af de på förslaget till tjensten uppförda, såsom fallet är med de i 29 och 31 §§ Regeringsformen uppräknade embeten; men att omedelbart genomdrifva en sådan reform — huru mycket skäl den än kunde hafva för sig — torde icke vara möjligt. En annan reform i detta hänseende, hvarigenom ett steg framåt i antydda önskvärda riktning likväl skulle tagas, torde dock vara möjlig och skulle också i ej oväsentlig mån förebygga olägenheterna af den extra ansökningsrätten, och denna reform skulle afse borttagandet af rättigheten att direkte vända sig till Kongl. Maj:t med ansökan om tjenst samt införandet således i 28 § Regeringsformen af bestämd föreskrift, att *en hvar, hvilken önskade komma i nådig åtanka till tjenst, som af Kongl. Maj:t tillsattes, skulle åligga att inom föreskrifven fatalietid ingifva sina ansökningshandlingar till den myndighet, som hade att uppsätta förslag till tjensten, för att vid detsammes uppsättande komma under pröfning.* Härigenom vinnes den stora fördelen, att ifrågavarande myndighet bleive i tillfälle att yttra sig öfver alla sökandernes förtjenst och skicklighet, och Kongl. Maj:t, som omöjligt kan, bättre än auktoriteten, hvilken uppsätter förslaget, känna sådant, hade i förslaget ett, ofta välbehöfvt stöd för sitt omdöme, under det Kongl. Maj:t, lika

litet som nu, vore bunden af förslaget, utan kunde nämna någon sökande, som icke derå fått rum, om denne funnes mera förtjent af hågkomst än de föreslagna. En sådan reform skulle otvifvelaktigt, mer än mången annan, till stor båtнад för det allmänna, hos befordrade tjenstemän väcka håg och nit för deras verksamhet och sporra dem till allt kraftigare ansträngningar i stället för att det nu rådande befordringssystemet verkar raka motsatsen, och då Kongl. Maj:ts rätt att gå utom förslaget ändock bibehölles, kan jag för ingen del finna, att den nu af mig ifrågasatta reformen i någon den ringaste mån kan anses innebära inskränkning i Kongl. Maj:ts makt och myndighet. Kongl. Maj:t har ju den qvar fullkomligt oförminskad och har på en sådan reform tvärtom vunnit, enär det alltid måste för Kongl. Maj:t vara en fördel att veta hvad den myndighet, hvarunder en af Kongl. Maj:t gynnad tjenstsökande lyder, hyser för åsigt om dennes förtjenst och skicklighet. Och hvartill skall det tjena, att förslag till tjenester, som af Kongl. Maj:t tillsättas, skola uppsättas, då icke alla sökande dervid komma under pröfning?!

På grund af hvad jag sålunda anfört, tillåter jag mig föreslå:

att till 28 § Regeringsformen, efter orden "der sådana hittills egt rum", fogas ett så lydande tillägg: "äliggande en hvar, som till embete eller tjenst af sådan beskaffenhet önskar komma i nådig åtanka, att sina ansökningshandlingar ingifva till den myndighet, hvarunder arbetet eller tjensten lyder, för att vid förslagets upprättande komma under bedömande."

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Februari 1875.

S. Johnson,
från Jönköpings län.